

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HØRE BESKYTTER

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

(hilde.indreberg@jd.dep.no)

JUSTISDEPARTEMENTET	
12 JAN 2006	
SAKSNR.:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/H1
DOK.NR.	179
ARKIVKODE:	

Oslo, 2. januar 2006

NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet – høring

Den foreslåtte diskriminerings- og tilgjengelighetsloven har til formål å sikre likeverd og fremme like muligheter til samfunnsdeltakelse for alle uavhengig av funksjonsevne, og å hindre diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne. Videre skal loven ha til formål å bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes. Reglene i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven skal gi et generelt vern mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne, både mot diskriminering som skyldes fordommer og mot diskriminering i form av mangelfull tilrettelegging.

Det er en omfattende utredning og Norges Døveforbund er svært skuffet over at informasjons- og kommunikasjonsteknologi ikke er tatt med. Vårt inntrykk er at det står ganske mye om bevegelseshemmede og synshemmede, men svært lite om døve og tunghørte. Plikt til å utforme bygg og transportmidler for bevegelseshemmede er viktig, men like viktig er visuell informasjon i form av tegnspråk og tekst. Dette ble i langt større grad vektlagt i NOU 2001: 22, Fra bruker til borger. Ved å begrense § 11 til å gjelde områdene bygg, anlegg og uteområder kan diskrimineringsloven få begrenset effekt for gruppen døve og tunghørte (og blinde). Plikt til universell utforming av IKT bør åpenbart gjelde for nye produkter.

Norges Døveforbund støtter intensjonen med en antidiskrimineringslov, som forbyr diskriminering samtidig som den har som formål å likestille. Allikevel tror vi ikke at en slik lov vil være tilstrekkelig for å ivareta døve og tunghørtes rettigheter til informasjon på eget språk.

For å nå målet om full deltakelse og likestilling må kommunikasjonsbarrierer også fjernes.

Norges Døveforbund vil i høringsuttalelsen først og fremst legge vekt på viktigheten av rett til eget språk og tilgjengelighet knyttet til kommunikasjon og informasjon. Tilgjengelighet er ikke, som man får inntrykk av i NOU 2005:8, bare tilgang til bygg, men i like stor grad tilgang på kommunikasjon og informasjon.

For personer som er døve og tunghørte innebærer tilgjengelighet blant annet å overvinne hindringer som oppstår i kommunikasjon med andre mennesker og når informasjon skal mottas og alarmsignaler oppfattes.

Grensen 9, 0159 Oslo

Telefon: 23 31 06 30 Teksttelefon: 23 31 06 40 Telefaks: 23 31 06 50 E-post: post@doveforbundet.no Hjemmeside: www.deafnet.no

Bankgiro: 8200.01.77004 Konto for gaver: 8200.06.08072 Organisasjonsnummer 974 252 708

Et viktig aspekt er at tegnspråk er et primært / funksjonelt språk for døve og tunghørte. Tilgjengelighet for disse menneskene innebærer at det skal være mulig å få samfunnsinformasjon og ivareta sine demokratiske rettigheter og plikter gjennom tegnspråk.

Visuell informasjon; tegnspråk, tekst og optisk alarm er nøkkelbegreper som tydeliggjør tilgjengeligheten for døve og tunghørte personer.

§9 nevner plikt til generell tilrettelegging (universell utforming). Her er det viktig å påpeke at dette også må gjelde visuell informasjon. For eksempel togforsinkelser, opprop over høytalere, på alle steder det gis talespråklig informasjon skal det også gis visuell informasjon.

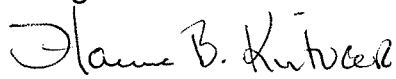
Eksempel på "kritiske" situasjoner for personer som er døve og tunghørte er i

- ❖ møter med mennesker; på konferanser, skolen, i sosiale omgivelser med mer
- ❖ innleggelser på sykehus, samtaler og innkalling til primærhelsetjenesten
- ❖ tilgang til helse- og sosialtjenester, a-etat
- ❖ kultur; teater /scenefremførelser, norske kinofilmer, tv - programmer uten tekst
- ❖ manglende informasjon i samferdselssektoren og andre steder med høytalere (spesielt flyplasser og togstasjoner)
- ❖ varsling av brann og andre ulykker, når døve og tunghørte skal varsles (bruk av SMS)
- ❖ kontakt med nødhjelpstjenesten – når døve og tunghørte selv skal varsle (bruk av SMS)

Det finnes ingen lov eller retningslinjer, i Norge i dag, som sikrer at informasjon og kommunikasjon er tilgjengelig for døve og tunghørte personer. Det finnes rettigheter i forhold til tolketjenesten men der er fortsatt mangler. Det må lovpålegges at lyd aldri skal være eneste varslings- og informasjonskanal på alle samfunnsområder.

I en så grundig utredning burde også Norges Døveforbunds kamp for tegnspråk som offisielt språk i Norge blitt drøftet opp mot diskrimineringsloven. Kulturdepartementet har gjennomført en utredning om Norsk tegnspråk som offisielt språk i Norge, (Norsk tegnspråk som offisielt språk, Grete Bergh 2004, ABM). Vi venter på den videre oppfølging av utredningen og ser det som nødvendig at dette tas med i arbeidet med Likeverd og tilgjengelighet.

Med vennlig hilsen
Norges Døveforbund

Hanne B. Kvitvær
Forbundsleder

Sissel Gjøn
konst. generalsekretær